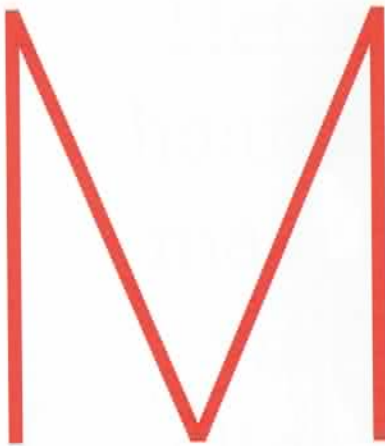

Het milieuactivisme borrelt bij haar dicht onder de oppervlakte – maar dan vooral als voorvechter van verandering, en mét een alternatief. Marjan Minnesma neemt met haar stichting Urgenda concrete initiatieven, die door bedrijfsleven en overheid massaal worden opgepikt. Voor de TU/e maakt ze een plan voor een duurzame toekomst: City of Tomorrow.

*Marjan Minnesma
Directeur stichting Urgenda*

Minnesma werd in 2011 door dagblad Trouw uitgeroepen tot meest invloedrijke duurzame Nederlander, en liet daarmee prominenten als Wubbo Ockels, Herman Wijffels en Pieter Winsemius achter zich. 'Het is een eervolle verkiezing die me een zekere status geeft. Ik kan het gebruiken om ons werk beter te doen, dat is het belangrijkste.' Ze was als kind al van de bloemetjes en de bijtjes en wilde dierenarts worden. Ze werkte bij Shell, Novem en Greenpeace, en hoe meer ze wist over de toestand van de aarde, hoe meer ze ontdekte dat de beste wetenschappers het meest ongerust zijn, over energie, klimaat en grondstoffen. 'We krijgen een gigantische schaarste en niemand is erop voorbereid. Er is een cognitieve dissonantie tussen weten dat het misgaat en intussen maar doordenderen. Als je de boeken leest over beschavingen die ten onder gingen, dan zie je dat mensen ziende blind het ravijn in lopen. Die weg slaan wij nu ook in.'

Inspirerend optimisme

De mensheid heeft een glasheldere opdracht, als het aan Minnesma ligt: 'Binnen tien jaar moeten we om, of het wordt voor de generaties na ons zeer onaangenaam. Dat betekent: als de donder over op duurzame energie, zorg voor zoetwater en sluit de kringloop.' Ze combineert gedrevenheid met een inspirerend optimisme. 'Ik kan niet toekijken hoe we ten onder gaan. Onmogelijk. Ik moet op mijn sterfbed tegen mijn kinderen kun-

SPRAAKMAKEND

'De klimaatscenario's van serieuze wetenschappers worden telkens ingehaald door de werkelijkheid: het blijkt altijd nog slechter te gaan dan ze hadden voorzien.'

'Terwijl de hele wereld CO₂ aanwijst als oorzaak van klimaatverandering, bouwt Nederland kolencentrales en verbreedt de snelwegen. Dat is vervreemdend – zelfs landen als India en China zetten versneld in op duurzaamheid. De meeste Europese landen zien de noodzaak, Nederland kijkt intussen de andere kant op.'

'Zo'n uitverkiezing heeft bijvoorbeeld tot gevolg dat mensen die vroeger zeiden: 'kom maar langs', nu bij mij op bezoek komen.'

nen zeggen: je moeder heeft er alles aan gedaan. Ze was misschien niet altijd thuis, maar dat was voor het hogere doel. Ik hoop dat tegen die tijd het tij is gekeerd en dat ik daar mijn steentje aan heb bijgedragen.' Haar belangrijkste vehikel om bij te dragen is op dit moment Urgenda, een actieorganisatie voor duurzaamheid en innovatie die Nederland sneller duurzaam wil maken. De stichting werkt aan concrete oplossingen. Aan rapporten waarmee bedrijven en overheden snel kunnen overstappen op duurzaam. Aan initiatieven voor duurzaam voedsel en duurzaam transport. Dat alles om direct bij te dragen aan duurzaamheid en de geesten rijp te maken om 'straks met reuzenstappen de zaak om te gooien.'

Practice what you preach

De laatste maanden bezocht ze regelmatig de TU/e. Van het universiteitsbestuur kreeg ze de vraag: hoe doen we het op de duurzame schaal? En wil je een plan maken waarmee het beter kan?

Het antwoord op de eerste vraag was teleurstellend. 'De universiteiten in Nederland staan er niet best op', stelt Minnesma. 'Ik zie er niet één die integraal duurzaam is, op het gebied van water, afval, catering, gebouwen of materialen. Er komt langzaam iets op gang om gebouwen anders te ontwerpen en te bouwen. Langzaam.'

Dit staat in schril contrast met de ambities die universiteiten en opleidingen aan de dag leggen. Vooral de technische universiteiten zien zichzelf als technologische sleutel in de ontwikkeling van duurzame oplossingen, voor energie en transport bijvoorbeeld. Zo ook de TU/e. 'Practice what you preach', zegt Minnesma. 'Een universiteit moet waarachtig zijn. Als je onderwijst dat nieuwe gebouwen energieneutraal moeten worden, doe het dan zelf ook: bouw ze. En inspireer anderen. De universiteit heeft veel contacten met bedrijven: daag hen uit een stapje verder te gaan. En leidt studenten op die straks in de bedrijven een ander geluid laten horen.'

The City of Tomorrow

De TU/e werkt aan nieuwe technologieën en technieken waarmee de wereld duurzamer

LOOPBAAN MARJAN MINNESMA

Marjan Minnesma (Wormerveer 1966) is directeur van Urgenda, een organisatie met het doel Nederland sneller duurzaam te maken. Ze krijgt een steeds prominentere rol in het maatschappelijk debat over dit onderwerp, getuige haar uitverkiezing in dagblad Trouw tot meest invloedrijke persoon in duurzaamheid in Nederland. Minnesma behaalt een MBA voordat ze in

Utrecht in recht en filosofie afstudeert. Ze doet ervaring op in management bij uiteenlopende organisaties, zoals Slot & Partners, interim management and consultancy, NOVEM, Greenpeace, IVM en de Vrije Universiteit Amsterdam. Ook is ze sinds 2004 directeur van DRIFT (Dutch Research Institute for Transitions), een onderzoeksinstituut dat zich richt op duurzame transitie.

wordt, vooral op het gebied van duurzame mobiliteit, energie en energieneutraal bouwen. Het plan van Urgenda voor de TU/e, 'The City of Tomorrow', bepleit dat deze spanningen zichtbaar worden. Om studenten te enthousiasmeren. Om bezoekers en publiek te informeren. En om aan jezelf en de buitenwereld te laten zien waar je voor staat en waar je naartoe moet. De City of Tomorrow moet vandaag al op de campus bestaan, is het uitgangspunt.

'Als je hier nu rondloopt, denk je niet: dit is de meest revolutionaire campus van Nederland', stelt Minnesma vast. 'Alles zit nu binnen in de gebouwen, wij willen dat eruit ha-

'Als de donder over op duurzame energie'

len. Zet de zonnepanelen waar je aan werkt buiten en vertel wat ze doen. De TU Eindhoven heeft de grootste warmte-koudeopslag van Europa, dat weet niemand. Transporteer bezoekers van het station met futuristische wagentjes naar de TU/e. Laat mensen weten: wij werken aan de technologie van morgen.'

Het plan gaat ook over onderwijs en onderzoek. De vernieuwing van de bachelor is een uitgelezen kans om duurzaamheid overal in het onderwijs te brengen. Het zal de TU/e voor studenten aantrekkelijker maken. Daarnaast zijn ze zich straks als ingenieurs in de samenleving al bewust van het belang van duurzaamheid. Ook het onderzoek aan de universiteit biedt volop kansen in te zetten op duurzame energie, mobiliteit en gebouwen.

'Als de TU/e "The City of Tomorrow" helemaal uitvoert, steekt het wat betreft duurzaamheid met kop en schouders uit boven de andere universiteiten', stelt Minnesma. 'Het is ambitieus - de TU/e steekt haar nek uit. De wil is er; van bestuur tot studenten. Dat kan nog heel wat moois opleveren.' ●